

בבית הדין הארצי לעבודה

עסק 19/08

המעורר ארגון הסגל האקדמי הבכיר של אוניברסיטת חיפה

המשיבה 1. אוניברסיטת חיפה

המשיבות הפורמליות 2. מדינת ישראל
3. הוועדה לתכנון ותקצוב

לפני: הנשיא סטיב אדלר, השופטת ורדה וירט-ליבנה, השופטת רונית רוזנפלד
נציג עובדים מני יצחק שילון, נציג מעבידים מר יצחק דויטש

בשם המערער – עו"ד ארנה לין
בשם המשיבה – עו"ד אסף ברנזון, עו"ד חיים ברנזון
בשם המשיבה הפורמלית 2 – עו"ד דנה מנחה
בשם המשיבה הפורמלית 3 – עו"ד אפרת קלש - משען

פסק דין

1. לפנינו ערעור, לאנזר מתן רשות, על החלטת בית הדין האזורי בחיפה (השופט נוהאד חסן ונציגי הציבור מר יעקב כץ ומר אלי רומני; סק 42/08), מיום 4.12.2008. בהחלטתו דחה בית הדין את בקשת המערער (להלן - ארגון הסגל) למתן צו מניעה זמני, אשר ימנע מהאוניברסיטה לעשות שימוש בכספי ה"יעודה הפנסיונית", לפני מיצוי התייעצות ומשא ומתן עמו.

בבית הדין הארצי לעבודה

עסק 19/08

2. על פי הסכם קיבוצי שנחתם בין הצדדים ביום 13.12.1982, נטלה על עצמה המשיבה (להלן - **האוניברסיטה**) את התחייבות עיריית חיפה לתשלום פנסיה תקציבית לחברי הסגל האקדמי הבכיר שבאוניברסיטה. פנסיה זו משולמת לגמלאי ארגון הסגל חודש בחודשו **מתקציבה השוטף של האוניברסיטה**. יצוין, כי להערכת נציגי האוניברסיטה עלות הפנסיה התקציבית השוטפת לגמלאי הסגל הבכיר, עומדת על כשלושה מיליוני שקלים לחודש. במאמר מוסגר נוסף, שהחל ביום 1.1.2004 מבוטחים חברי ארגון הסגל הבכיר החדשים בפנסיה צוברת.

3. **להבטחת תשלום הפנסיה התקציבית לעתיד**, קיימות לאוניברסיטה עתודות כספיות המכונות "יעודה פנסיונית". כיום, מופקדים כלל כספי הייעודה הפנסיונית" אשר משמשים להבטחת הזכויות הפנסיוניות העתידיות, באופן הבא (הסכומים, כפי שיפורטו להלן, נכונים ליום 30.9.2007):

א. **קופת הגמל "תמר"** - המדובר בקופת גמל אליה מפרישים חברי הסגל הבכיר אחוז מסוים משכרם והאוניברסיטה מפרישה לקופה סכומי כסף אף היא.

ב. החל משנת 2004 מנוכים משכרם של חברי ארגון הסגל הבכיר דמי ניהול ומופקדים גם הם.

ותכליתם של הכספים הנזכרים בסעיפים א-ב לעיל ואפשרויות השימוש בהם, אינן נתונות במחלוקת בין הצדדים להליך דנא.

ג. במרוצת השנים 1994-2000 הוקצו מטעם המשיבה הפורמאלית 3 (להלן - **ות"ת**) כספים אשר יועדו להבטחת זכויות הפנסיה של עובדי האוניברסיטה, וזאת כנגד הקצאת כספים ממקורות עצמאיים של האוניברסיטה. בחשבון זה, הצטבר סכום של 174.737 מיליוני ש"ח. על פי החלטת ות"ת, נדרש

בבית הדין הארצי לעבודה

עסק 19/08

אישורה לשימוש בכספים האמורים לכל מטרה, לרבות לתשלום פנסיה ופיצויים. משיכוו כספים מחשבון זה למטרות שאינן תשלום "פנסיה ופיצויים", לא תהזר על ידי ות"ת אלא באופן חריג וחד פעמי.

ד. בחשבונות בנק ופרדים, מופקדות השקעות יעודיות, אשר האוניברסיטה הפרישה והשקיעה ממקורותיה, ובהם צבורים כספים בסך של 119.363 מיליוני ש"ח.

ו. בנוסף לאמור בטעיף ד לעיל, ובמסגרת כספי האוניברסיטה יוחדה קרן המכונה "הקרן לצמצום הגירעון האקטוארי". קרן זו אינה מנוהלת בחשבון נפרד וצבורים בה 12.911 מיליוני ש"ח.

ט. סך הכספים האמורים בסעיפים ג-ה, מכונים "השקעות מיועדות" והם, הלכה למעשה, מושא הסכסוך.

4. ביום 24.9.2008 פנה ארגון הסגל לבית הדין האזורי בבקשה לצו מניעה זמני בקשר ל"כספי היעודה הפנסיונית". זאת, לאחר שהובא לידיעתו, כי יש בכונת האוניברסיטה, אשר נקלעה למצב כלכלי קשה, לעשות שימוש בכספים אלה לצרכיה. לטענת הארגון, האוניברסיטה החליטה על השימוש בכספי היעודה ומבלי שנוהל משא ומתן עמו ומבלי שהתקבלה הסכמתו לשימוש בכספים. מוסיף ארגון הסגל וטוען לחשש ממשי, כי אם לא ינתן צו המניעה הזמני המבוקש תעשה האוניברסיטה שימוש בכספי "היעודה הפנסיונית", באופן שאף אם טענות הארגון תתקבלנה בחליך העיקרי בבית הדין האזורי, יענדו חברי הארגון בפני "שוקת שבורה". לאמור, לא יהא בידו האוניברסיטה להשיב לחשבונות היעודה את הכספים שהוצאו ולא יהא בידיה בעתיד לשלם את הפנסיה התקציבית לחברי הסגל שיפרשו לגמלאות. מנגד, טוענת האוניברסיטה, בכל הנוגע לכספים האמורים בסעיפים ד ו-3 לעיל (כספי ההשקעות המיועדות ממקורות האוניברסיטה והקרן לצמצום הגרעון האקטוארי), כי המדובר בכספים אותם היא הפרישה

בבית הדין הארצי לעבודה

עסק 19/08

וניחלה לפי מדיניותה העצמאית, על מנת ליצור לעצמה בטחונות לעתיד ואין מקור משפטי המוזיבה בניהול משא ומתן לצורך השימוש בכספים אלה. על האמור הוסיפו נציגי האוניברסיטה, לרבות נשיאה פרופ' אהרון בן - זאב, כי מצבה הכספי מחייב אותה לעשות שימוש בכספים האמורים לעיל, שאם לא כן תיקלע לגרעון; תידרש למציאת מקורות מימון חלופיים ויגרם לה נזק כלכלי של ממש.

באשר לכספים הנזכרים בסעיף 3 לעיל (השקעות מיועדות בסיוע ותזיית), טוענת האוניברסיטה, כי ממילא המדובר בכספים המפוקחים על ידי ותזיית וייעודם לתשלום גמלאות ופיצויים בלבד, אלא אם יתקבל אישור לשימוש חריג אחר.

5. לאחר שנתנו דעתנו לטיעוני הצדדים כפי שהובאו לפנינו בכתב ובעל פה, באנו לכלל מסקנה, כי מאחר ומדובר בערעור על החלטה בסעד זמני, ראוי שהשאלות הנכבדות המתעוררות בהליך ידונו לפני בית הדין האזורי במסגרת ההליך העיקרי.

6. עם זאת, לאור הנחשות המועלים מחד גיסא על ידי ארגון הסגל לעתידה של "היעודה הפנסיונית" ודאגתה מאידך גיסא של האוניברסיטה להמשך תפקודה השוטף; לאחר איזון עמדות הצדדים והאינטרסים של כל אחד מהם ומתוך שאנו צופים שהדיון בהליך העיקרי יסתיים בתוך כארבעה חודשים, מצאנו להורות כדלקמן:

א. האוניברסיטה תהא רשאית למשוך מהכספים הנזכרים בסעיפים 3 ו-3ה לעיל (כספי ההשקעות המיועדות ממקורות האוניברסיטה) וחקרן לצמצום הגרעון האקטוארי) סכום של 3 מיליוני ש"ח לכל חודש, החל מהמועד בו החל הליך ההיוועצות עם המערער, קרי חודש מאי 2008; ועד לחודש מרץ 2009 (כולל). בסך הכל, תהא רשאית האוניברסיטה למשוך סכום של עד 33 מיליוני ש"ח.

בבית הדין הארצי לעבודה

עסק 19/08

ב. ככל שיתקבל אישור מטעם ות"ת לשימוש כלשהו בכספי ההשקעות המיועדות בסיוע ות"ת שבסעיף 3ג לעיל, תהא האוניברסיטה רשאית להשתמש גם בכספים אלה ובלבד שסך הכספים שימשכו מכל המקורות הנזכרים בסעיפים 3ג - 3ה (כספי ההשקעות המיועדות) לא יעלה על 33 מיליוני ש"ח שצויינו לעיל.

ג. בית הדין האזורי ייתן עדיפות לקידום ההליך העיקרי, ויעשה לסיומו בפסק דין, עד ליום 31.3.2008.

סוף דבר

7. לאור טענות הצדדים, על מנת שלא יעשה שינוי בלתי הפיך במצב הדברים דהיום ומתוך שאנו סמוכים ובטוחים כי בית הדין האזורי יעשה לסיום ההליך העיקרי בוזקדם האפשרי, אנו קובעים כי האוניברסיטה יכולה למשוך לעת הזאת 33 מיליוני ש"ח הכל כמפורט בסעיף 6.

למען הסר ספק האיננו להוסיף שתי הערות לפני סיום:

א. יוטעם, כי ככל שעמדת ארגון הסגל תתקבל בבית הדין האזורי, יהיה על האוניברסיטה להשיב את הסכומים שמשכה מכח האמור בסעיף 6 לעיל לחשבונות ה"יעודה הפנסיונית".

ב. בקביעת הוסכום שהאוניברסיטה רשאית למשוך, ביקשנו למצוא את האיזון הנכון כך שלא יעשה שינוי בלתי הפיך במצב הדברים כיום. אין במתן הסעד או בסכום שנקבע, כדי לחוות דעה באשר לתוצאות ההליך הניקרי, כמו גם בשאלות העקרוניות שהוא מעורר: זכויותיו של ארגון הסגל הבכיר ביחס לשימוש האוניברסיטה ב"יעודה הפנסיונית", לרבות שאלת חובת קיומו של משא ומתן וקבלת הסכמת ארגון הסגל לשימוש בכספים; האם "היעודה הפנסיונית"

בבית הדין הארצי לעבודה

עסק 19/08

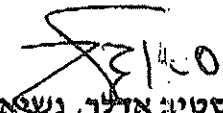
נועדה רק לטובת הסגל הבכיר; אפשרות שימוש בכספי היעודה, או חלקם, להשלום פיצויים ועוד. כל השאלות הללו ואחרות יבוררו בעיתן לפני בית הדין האזורי בדונו בהליך העיקרי.

משמדובר בהליך קיבוצי, אין צו להוצאות.

ניתן בהעדר הצדדים, היום י"ג בכסלו התשס"ט (10 בדצמבר 2008), וישלח לבאי כוחם על אתר.

רונית רוזנפלד, שופטת

ורדה ויט - ליבנה, שופטת

שטינה אדיר, נשיא

מר יצחק דויטש, נציג מעבידים

מר יצחק שילון, נציג עובדים

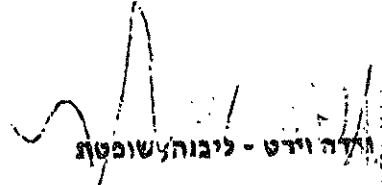
בבית הדין הארצי לעבודה

עסק 19/08

נועדה רק לטובת הסגל הבכור; אפשרות שימוש בכספי היעודה, או חלקם, נתגלעם מיצויים ועוד. כל השאלות הללו ואחרות יכודרו בעיתן לפי בית הדין האזורי בדונו בהליך העיקרי.

משמדובר בהליך קיבוצי, אין צו להוצאות.

ניתן להזעיר הצדדים, היוכינו: בכסלו התשס"ט (10 בדצמבר 2008), וישלח לבאי כוחם על אזהר.

 ד"ר יהושע שאפיר - ליבנה/שוכפא
 מר יצחק דויטש, נציג מעבידים
 מר יצחק שילון, נציג עובדים
 מר יצחק דויטש, נציג מעבידים
 מר יצחק שילון, נציג עובדים